C/2025/3992

2025.8.20.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(2025. július 8.)

Málta gazdaság-, szociál-, foglalkoztatás-, strukturális és költségvetési politikájáról

(C/2025/3992)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. április 29-i (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 3. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

Általános szempontok

(1) A 2024. április 30-án hatályba lépett (EU) 2024/1263 rendelet rögzíti, hogy a gazdasági kormányzási keret célkitűzése a rendezett és fenntartható államháztartás, a fenntartható és inkluzív növekedés, valamint a reziliencia reformok és beruházások révén történő előmozdítása, továbbá a túlzott költségvetési hiányok kialakulásának megelőzése. A rendelet értelmében a Tanács és a Bizottság az Európai Unió működéséről szóló szerződésben meghatározott célkitűzésekkel és követelményekkel összhangban többoldalú felügyeletet végez az európai szemeszter keretében. Az európai szemeszter mindenekelőtt az országspecifikus ajánlások megfogalmazását és végrehajtásának felügyeletét foglalja magában. A rendelet továbbá előmozdítja a költségvetési politikával kapcsolatos nemzeti felelősségvállalást, fokozott hangsúlyt helyez a középtávra, emellett hatékonyabb és következetesebb végrehajtást irányoz elő. Minden tagállamnak be kell nyújtania a Tanács és a Bizottság számára egy nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervet, amely a nemzeti jogalkotási ciklus hosszától függően egy négy- vagy ötéves időszak költségvetési, reform- és beruházási kötelezettségvállalásait tartalmazza. Az e tervekben foglalt nettó kiadási ([2]) pályának meg kell felelnie a rendelet követelményeinek, többek között arra vonatkozóan, hogy az államadósságot a kiigazítási időszak végére megalapozottan csökkenő pályára kell állítani, vagy ilyen pályán kell tartani, vagy annak a bruttó hazai termék (GDP) 60 %-a alatti prudens szinten kell maradnia, továbbá az államháztartási hiányt középtávon a Szerződés által a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték alá kell csökkenteni, illetve az alatt kell tartani. Amennyiben egy tagállam elkötelezi magát a rendeletben meghatározott kritériumoknak megfelelő releváns reformok és beruházások mellett, a kiigazítási időszak legfeljebb három évvel meghosszabbítható.

([1]) HL L, 2024/1263, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Az (EU) 2024/1263 rendelet 2. cikkének 2. pontjában meghatározott „nettó kiadás”: i. a kamatkiadások, ii. a diszkrecionális bevételi intézkedések, iii. az uniós alapokból származó bevételek által teljes mértékben fedezett, uniós programokkal kapcsolatos kiadások, iv. az Unió által finanszírozott programok társfinanszírozásával kapcsolatos nemzeti kiadások, v. a munkanélküli ellátásokra fordított kiadások ciklikus elemei, valamint vi. az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított kormányzati kiadás.

(2) Az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([3]), amely létrehozta a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt (a továbbiakban: RRF), 2021. február 19-én hatályba lépett. Az RRF reformok és beruházások végrehajtásához nyújt pénzügyi támogatást a tagállamoknak, az Unió által finanszírozott fiskális impulzust biztosítva. A gazdaságpolitikai koordináció európai szemeszterének prioritásaival összhangban az RRF elősegíti a gazdasági és társadalmi helyreállítást, egyúttal fenntartható reformokat és beruházásokat mozdít elő, mindenekelőtt a zöld és a digitális átállás ösztönzése, valamint a tagállamok gazdaságának reziliensebbé tétele terén. Közép- és hosszú távon szintén segít megerősíteni az államháztartás helyzetét, valamint fellendíteni a növekedést és a munkahelyteremtést, javítani az Unión belüli területi kohéziót, és támogatni a szociális jogok európai pillérének további végrehajtását.

(3) A 2023. február 27-én elfogadott (EU) 2023/435 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([4]) (a továbbiakban: REPowerEU-rendelet) célja fokozatosan megszüntetni az Unió függőségét az orosz fosszilistüzelőanyag-behozataltól. Ez segít megteremteni az energiabiztonságot és diverzifikálni az Unió energiaellátását, ugyanakkor hozzájárul a megújuló energiaforrások elterjedéséhez, valamint az energiatárolási kapacitások és az energiahatékonyság növeléséhez. Málta új REPowerEU-fejezettel egészítette ki a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét olyan kulcsfontosságú reformok és beruházások finanszírozása érdekében, amelyek segíteni fogják a REPowerEU célkitűzéseinek elérését.

(4) Málta 2021. július 13-án az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikkének (1) bekezdésével összhangban benyújtotta nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét a Bizottságnak. Az említett rendelet 19. cikkének megfelelően a Bizottság – az V. mellékletben foglalt értékelési iránymutatásokkal összhangban – értékelte a helyreállítási és rezilienciaépítési terv relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát és következetességét. A Tanács 2021. október 5-én elfogadta a Málta helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló végrehajtási határozatát ([5]), amelyet 2023. július 14-én módosított a 18. cikk (2) bekezdése alapján a vissza nem térítendő pénzügyi támogatásra vonatkozó maximális pénzügyi hozzájárulás aktualizálása, valamint a REPowerEU-fejezet beillesztése céljából ([6]). A részletek folyósításának feltétele, hogy a Bizottság – a 24. cikk (5) bekezdésével összhangban – határozatot fogadjon el, amely megállapítja, hogy Málta kielégítően teljesítette a tanácsi végrehajtási határozatban meghatározott releváns mérföldköveket és célokat. A teljesítés akkor tekinthető kielégítőnek, ha az egyes reformok vagy beruházások korábbi mérföldköveinek és céljainak elérése terén nem történt visszalépés.

(5) A Tanács 2025. január 21-én a Bizottság ajánlása alapján ajánlást fogadott el, amelyben jóváhagyta Málta nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervét ([7]). Az (EU) 2024/1263 rendelet 11. cikkével és 36. cikke (1) bekezdésének a) pontjával összhangban benyújtott terv a 2025–2028-as időszakra vonatkozik, és négy évre elosztott költségvetési kiigazítást mutat be.

(6) A Bizottság 2024. november 26-án véleményt fogadott el Málta 2025. évi költségvetésiterv-javaslatáról. A Bizottság ugyanezen a napon az 1176/2011/EU rendelet alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült 2025. évi jelentést, amelyben Máltát nem sorolta azon tagállamok közé, amelyek vonatkozásában részletes felülvizsgálatra van szükség. A Bizottság elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, valamint a 2025. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot is, amely elemzi a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását. A Tanács 2025. május 13-án elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást ([8]), 2025. március 10-én pedig az együttes foglalkoztatási jelentést.

(7) A Bizottság 2025. január 29-én közzétette a versenyképességi iránytűt, azaz az EU globális versenyképességének fellendítését célzó, a következő öt évre szóló stratégiai keretet. A versenyképességi iránytű meghatározza a fenntartható gazdasági növekedés három transzformatív tényezőjét: i. innováció; ii. dekarbonizáció és versenyképesség; és iii. biztonság. Az innovációs szakadék megszüntetése érdekében az EU az ipari innováció ösztönzésére, az induló innovatív vállalkozások növekedésének támogatására – például az induló és növekvő innovatív vállalkozásokra vonatkozó uniós stratégiához hasonló kezdeményezések révén –, valamint a mesterséges intelligenciához és a kvantumszámításhoz hasonló fejlett technológiák alkalmazásának előmozdítására törekszik. A zöldebb gazdaság érdekében a Bizottság felvázolta a megfizethető energiára vonatkozó átfogó cselekvési tervet és

([3]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/435 rendelete (2023. február 27.) az (EU) 2021/241 rendeletnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe beillesztendő REPowerEU-fejezet tekintetében történő módosításáról, valamint az 1303/2013/EU rendelet, az (EU) 2021/1060 rendelet és az (EU) 2021/1755 rendelet, valamint a 2003/87/EK irányelv módosításáról (HL L 63., 2023.2.28., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([5]) A Tanács végrehajtási határozata (2021. október 5.) Málta helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról (ST 11941/2021 INIT; ST 11941/2021 ADD 1).

([6]) A Tanács végrehajtási határozata (2023. július 14.) a Málta helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló, 2021. október 5-i végrehajtási határozat módosításáról (ST 11202/2023 INIT, ST 11202/2023 ADD 1).

([7]) A Tanács ajánlása (2025. január 21.) Málta nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervének jóváhagyásáról (HL C, C/2025/649, 2025.2.10., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/649/oj).

([8]) A Tanács ajánlása (2025. május 13.) az euroövezet gazdaságpolitikájáról (HL C, C/2025/2782, 2025.5.22., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

a tisztaipar-megállapodást, amelyek biztosítják, hogy a tiszta energiára való átállás költséghatékony és a versenyképességet elősegítő maradjon, különösen az energiaigényes ágazatokban, és ösztönözze a növekedést. A túlzott függőségek csökkentése és a biztonság növelése érdekében az Unió eltökélt szándéka, hogy megerősítse a globális kereskedelmi partnerségeket, diverzifikálja az ellátási láncokat, és biztosítsa a kritikus fontosságú nyersanyagokhoz és a tiszta energiaforrásokhoz való hozzáférést. E prioritások megvalósítását olyan horizontális támogató eszközök segítik, mint például a szabályozás egyszerűsítése, az egységes piac elmélyítése, a versenyképesség finanszírozása, a megtakarítási és beruházási unió, a készségek és a minőségi munkahelyek előmozdítása, valamint az uniós szakpolitikák jobb összehangolása. A versenyképességi iránytű igazodik az európai szemeszterhez, biztosítva, hogy a tagállamok gazdaságpolitikája összhangban álljon a Bizottság stratégiai céljaival, így egységes megközelítésbe helyezve a gazdasági kormányzást, amely Unió-szerte előmozdítja a fenntartható növekedést, az innovációt és a rezilienciát.

(8) 2025-ben a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere továbbra is az RRF végrehajtásával párhuzamosan valósul meg. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek teljes körű végrehajtása továbbra is elengedhetetlen az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervek segítenek hatékonyan kezelni az elmúlt években kiadott releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességét vagy jelentős részét. Ezek az országspecifikus ajánlások ugyanúgy relevánsak maradnak az (EU) 2021/241 rendelet 21. cikkével összhangban módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervek értékelésének tekintetében is.

(9) A 2019–2024-es országspecifikus ajánlásokban azonosított releváns kihívásokat is figyelembe véve a 2025. évi országspecifikus ajánlások azokkal a legfontosabb gazdaságpolitikai kihívásokkal foglalkoznak, amelyeket a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben foglalt intézkedések nem kezelnek kielégítően.

(10) A Bizottság 2025. június 4-én közzétette a Máltára vonatkozó 2025. évi országjelentést. Ebben értékelte a releváns országspecifikus ajánlások végrehajtása terén Málta által elért eredményeket, és számba vette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Málta általi végrehajtását. Ezen elemzés alapján a Bizottság az országjelentésben azonosította a Málta előtt álló legsürgetőbb kihívásokat. Emellett a jelentésben a Bizottság értékelte, hogy Málta milyen eredményeket ért el a szociális jogok európai pillérének végrehajtása, a foglalkoztatásra, a készségekre, valamint a szegénység és a társadalmi kirekesztődés csökkentésére vonatkozó, 2030-ra teljesítendő kiemelt uniós célok elérése, továbbá az Egyesült Nemzetek Szervezete fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén.

Az elért eredményekről szóló éves jelentés értékelése

(11) A Tanács 2025. január 21-én Málta esetében a nettó kiadások maximális növekedési rátáira vonatkozóan a következő ajánlást tette: 2025-ben 6,0 %, 2026-ban 5,8 %, 2027-ben 5,8 %, 2028-ban pedig 6,1 %, ami a 2023-as referenciaévhez viszonyítva a következő kumulatív maximális növekedési rátáknak felel meg: 2025-ben 13,8 %, 2026-ban 20,4 %, 2027-ben 27,4 %, 2028-ban pedig 35,1 %. 2025–2028-ban a nettó kiadások e maximális növekedési rátái egybeesnek az 1467/97/EK rendelet 3. cikkének (4) bekezdése szerinti korrekciós pályával, amint azt a Tanács 2025. január 21-én a túlzott hiány megszüntetése érdekében ajánlotta ([9]). Málta 2025. április 30-án benyújtotta az elért eredményekről szóló éves jelentését ([10]), amelyben beszámolt a 2025. január 21-i tanácsi ajánlás nyomán a túlzott hiány megszüntetése érdekében hozott intézkedésekről, valamint az európai szemeszter keretében tett országspecifikus ajánlásokban azonosított fő kihívások kezelését célzó reformok és beruházások végrehajtásáról. Máltának az elért eredményekről szóló éves jelentésébe a helyreállítási és rezilienciaépítési terv megvalósítása terén tett előrehaladásról – az (EU) 2021/241 rendelet 27. cikkével összhangban – készített féléves jelentések is beépültek.

(12) Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja és annak következményei egzisztenciális kihívást jelentenek az Európai Unió számára. A védelmi kiadások gyors és jelentős növelésére irányuló uniós erőfeszítések támogatása érdekében a Bizottság a Stabilitási és Növekedési Paktum nemzeti mentesítési rendelkezésének összehangolt módon történő aktiválását ajánlotta. Az Európai Tanács a 2025. március 6-i ülésén üdvözölte ezt a javaslatot, amely nem érinti egyes tagállamok biztonság- és védelempolitikájának egyedi jellegét, továbbá figyelembe veszi az összes tagállam biztonsági és védelmi érdekeit, a Szerződésekkel összhangban.

(13) Az Eurostat által hitelesített adatok ([11]) alapján Málta GDP-arányos államháztartási hiánya a 2023. évi 4,7 %-ról 2024-ben 3,7 %-ra csökkent, míg a GDP-arányos államadósság a 2023. év végi 47,9 %-ról 2024 végére 47,4 %-ra mérséklődött. A Bizottság számításai szerint ezek a fejlemények 2024 vonatkozásában a nettó kiadások 13,9 %-os növekedésének felelnek meg. Az elért eredményekről szóló 2025. évi éves jelentésben Málta a nettó kiadások 2024.

([9]) A Tanács ajánlása a Máltán fennálló túlzott hiány megszüntetéséről, ST 5036/25.
([10]) Az elért eredményekről szóló 2025. évi jelentések a következő internetcímen érhetők el: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.
([11]) Eurostat – Euromutatók, 2025.4.22.

évi növekedését 14,3 %-ra becsüli. A Bizottság becslései alapján a nemzeti és az uniós finanszírozású kiadásokat egyaránt magában foglaló költségvetési irányvonal ([12]) 2024-ben expanzív volt, a GDP 1,2 %-ának megfelelő mértékben.

(14) Az elért eredményekről szóló éves jelentés szerint a Málta költségvetési előrejelzéseit alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2025-ben a reál-GDP 4,0 %-os növekedésével számol, míg a HICP-infláció 2025-ben várhatóan 2,3 % lesz. A Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése szerint a reál-GDP 2025-ben 4,1 %-kal, 2026-ban pedig 4,0 %-kal nő, a HICP-infláció pedig 2025-ben 2,2 %, 2026-ban pedig 2,1 % lesz.

(15) Az elért eredményekről szóló éves jelentés szerint az államháztartási hiány 2025-ben várhatóan a GDP 3,3 %-ára csökken, míg a GDP-arányos államadósság 2025 végére 48,4 %-ra nő. Ezek a fejlemények azt jelentik, hogy a nettó kiadások 2025-ben 0,1 %-kal nőnek. A Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése 2025-re a GDP 3,2 %-ának megfelelő államháztartási hiánnyal számol. A hiány 2025. évi csökkenése főként az egyéb tőkekiadások csökkenését tükrözi, ami a nemzeti légitársasággal kapcsolatos költségek megszűnésének köszönhető. A Bizottság számításai szerint ezek a fejlemények 2025 vonatkozásában a nettó kiadások 0,8 %-os növekedésének felelnek meg. A nettó kiadások növekedésére vonatkozó, az elért eredményekről szóló éves jelentésben szereplőnél magasabb előrejelzések az uniós programok nemzeti társfinanszírozására és az egyéb tőkekiadásokra vonatkozó eltérő előrejelzéseknek tudhatók be. A Bizottság becslései alapján a nemzeti és az uniós finanszírozású kiadásokat egyaránt magában foglaló költségvetési irányvonal 2025-ben restriktív lesz, a GDP 1,9 %-ának megfelelő mértékben. A GDP-arányos államadósság 2025 végére várhatóan 47,6 %-ra nő.

(16) A Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó vissza nem térítendő támogatásokból finanszírozott államháztartási kiadások nagysága 2025-ben a GDP 0,2 %-a lesz, szemben a 2024. évi 0,3 %-kal. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásaival finanszírozott kiadások magas színvonalú beruházásokat és termelékenységnövelő reformokat tesznek lehetővé anélkül, hogy közvetlen hatást gyakorolnának Málta államháztartási egyenlegére vagy államadósságára.

(17) Málta védelmi célú államháztartási kiadásai 2021-ben a GDP 0,5 %-át, 2022-ben a GDP 0,5 %-át, 2023-ban pedig a GDP 0,4 %-át tették ki ([13]). A Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése szerint a védelmi kiadások 2024-ben és 2025-ben egyaránt a GDP 0,4 %-át teszik ki. Ez 2021-hez képest GDP-arányosan 0,1 százalékpontos csökkenésnek felel meg.

(18) A Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése szerint Máltán a nettó kiadások 2025-ben várhatóan 0,8 %-kal, 2024-ben és 2025-ben pedig összesen 14,9 %-kal nőnek. A Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése alapján Málta nettó kiadásainak növekedése 2025-ben várhatóan a korrekciós pálya szerinti ajánlott maximális növekedési ráta alatt marad. 2024-et és 2025-öt együtt vizsgálva a nettó kiadások kumulatív növekedési rátája az előrejelzések szerint meghaladja az ajánlott maximális növekedési rátát, a GDP 0,2 %-ának megfelelő eltérést ([14]) eredményezve. Az előre jelzett kumulatív eltérés nem haladja meg a GDP 0,6 %-ának megfelelő kumulatív eltérési küszöbértéket, amely felett már erősen feltételezhető lenne, hogy nem történik hatékony intézkedés. Ezért Málta esetében a túlzotthiány-eljárás fel van függesztve. Ugyanakkor Málta felkérést kap arra, hogy álljon készen további intézkedések meghozatalára a korrekciós pályának való megfelelés érdekében. A teljesebb értékelésre akkor kerül sor, amikor az eredményadatok már rendelkezésre állnak.

(19) A Tanács azt is ajánlotta Máltának, hogy a 2024/2025-ös téli időszak kezdete előtt vezesse ki a szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedéseket. A Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése szerint míg a szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedések nettó költségvetési költsége ([15]) 2024-ben a GDP 1,1 %-ának megfelelő mértékű volt, 2025-ben ez a költség várhatóan a GDP 1,0 %-át teszi majd ki. Konkrétan, hatályban maradnak az energiafogyasztásra kivetett közvetett adók csökkentésére és az energiatermelés támogatására irányuló intézkedések, amelyek célja az importált villamos energia áremelkedésének kompenzálása. A szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedéseket nem szüntették meg a 2024/2025-ös téli időszak kezdete előtt. Ez nincs összhangban a Tanács ajánlásával.

([12]) A költségvetési irányvonal az államháztartás mögöttes költségvetési pozíciójában bekövetkezett éves változás mérőszáma. Mind a nemzeti finanszírozású, mind az uniós költségvetésből finanszírozott költségvetési politikákból eredő gazdasági impulzus értékelésére irányul. A költségvetési irányvonal i. a középtávú potenciális növekedés és ii. a diszkrecionális bevételi intézkedéseket nem tartalmazó elsődleges kiadások változása közötti különbözetként mérhető, de az elsődleges kiadások tartalmazzák a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatások (grants) által finanszírozott kiadásokat.

([13]) Eurostat, government expenditure by classification of functions of government (COFOG) (Kormányzati kiadások a kormányzati funkciók osztályozása (COFOG) szerint). A COFOG és a NATO fogalommeghatározásai közötti módszertani különbségek miatt a COFOG meghatározásán alapuló kiadások eltérhetnek a NATO meghatározásán alapuló kiadásoktól.

([14]) 2026-tól ezek az összegek az (EU) 2024/1263 rendelet 22. cikkében létrehozott kontrollszámlán jelennek meg.

([15]) A számadat az említett intézkedések éves költségvetési költségének szintjét mutatja, beleértve a bevételeket és kiadásokat, és adott esetben az energiaszolgáltatók váratlan nyereségére kivetett adókból származó bevételek nélkül.

(20) Az elért eredményekről szóló éves jelentés nem tartalmaz a 2025 utáni időszakra vonatkozó költségvetési előrejelzéseket. Az előrejelzés zárónapján ismert szakpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése 2026-ra a GDP 2,8 %-ának megfelelő államháztartási hiányt valószínűsít. Az államháztartási egyenleg 2026-os csökkenése főként a támogatások további csökkenését tükrözi. Ezek a fejlemények azt jelentik, hogy a nettó kiadások 2026-ban 5,3 %-kal nőnek. A Bizottság becslései alapján a nemzeti és az uniós finanszírozású kiadásokat egyaránt magában foglaló költségvetési irányvonal 2026-ben restriktív lesz, a GDP 0,8 %-ának megfelelő mértékben. A GDP-arányos államadósság a Bizottság szerint 2026 végére várhatóan 47,3 %-ra csökken.

A legjelentősebb szakpolitikai kihívások

(21) Az agresszív adótervezés kezelése továbbra is kulcsfontosságú az adórendszer hatékonyságának és méltányosságának javításához. Tekintettel az agresszív adótervezési stratégiáknak a tagállamok közötti, átgyűrűző hatásaira, kiemelkedően fontos, hogy összehangolt fellépés révén minden tagállam nemzeti szakpolitikákon keresztül egészítse ki az uniós jogszabályokat. Málta lépéseket tett az agresszív adótervezési gyakorlatok kezelésére azáltal, hogy végrehajtotta a korábban elfogadott nemzetközi és európai kezdeményezéseket, valamint végrehajtotta a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben vállalt reformokat, például bevezette a transzferárazási jogszabályokat, amelyek 2024 januárjától léptek hatályba. Amíg azonban Málta nem alkalmaz forrásadót – vagy azzal egyenértékű védintézkedéseket – a máltai székhelyű vállalatok által a nulla százalékos vagy alacsony adómértéket alkalmazó adójogrendszerekbe (ez alatt minden olyan joghatóságot értünk, ahol a jogszabályban előírt társaságiadó-kulcs nem éri el a 9 %-ot, amely a legalacsonyabb kötelező társaságiadó-kulcs az EU-ban) teljesített kamat-, osztalék- és jogdíjfizetésekre annak érdekében, hogy a vállalkozások ne tudják nyereségüket adózatlanul az EU-n kívüli országokba áthelyezni, addig e nyereségek tekintetében az adóztatás kettős elmaradásának kockázata továbbra is magas. Ezenkívül a belföldi adóügyi illetőségű külföldi vállalatokkal szembeni bánásmód továbbra is az adóztatás kettős elmaradásának kockázatát hordozza magában mind a vállalatok, mind a magánszemélyek tekintetében.

(22) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének b) pontjával és V. mellékletének 2.2. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv 2026-ig végrehajtandó, egymást kölcsönösen erősítő reformok és beruházások széles körét tartalmazza. Ezek várhatóan segítenek hathatósan kezelni a releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások mindegyikét vagy jelentős részét. A REPowerEU-fejezetet is tartalmazó helyreállítási és rezilienciaépítési terv e szoros időkereten belüli eredményes végrehajtása kulcsfontosságú ahhoz, hogy a zöld és a digitális átállás nyomán – a társadalmi méltányosság biztosítása mellett – javuljon Málta hosszú távú versenyképessége. A NextGenerationEU – A 2026-ig tartó út című, 2025. június 4-én elfogadott bizottsági közlemény egyértelművé teszi az eszköz lezárására alkalmazandó ütemtervet, és annak érdekében, hogy 2026. augusztus 31-ig a lehető legtöbbet ki lehessen hozni a végrehajtásból, iránymutatást nyújt a tagállamoknak többek között arra vonatkozóan, hogy miként egyszerűsíthetik tovább helyreállítási és rezilienciaépítési terveiket, meghatározza, hogy milyen főbb lehetőségeket mérlegelhetnek azok felülvizsgálatakor, és hangsúlyozza, hogy az utolsó kifizetési kérelmek 2026-ban történő benyújtása előtt gondos közös tervezésre van szükség. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv sikeres végrehajtásához alapvető fontosságú a helyi és regionális hatóságok, a szociális partnerek, a civil társadalom szereplői és más releváns érdekelt felek szisztematikus bevonása a széles körű felelősségvállalás biztosítása érdekében.

(23) Máltán felgyorsult a kohéziós politikai programok, azaz az Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA), az Igazságos Átmenet Alapból (IÁA), az Európai Szociális Alap Pluszból (ESZA+) és a Kohéziós Alapból (KA) nyújtott támogatásokból finanszírozott programok végrehajtása. Továbbra is törekedni kell a programok gyors végrehajtására, ugyanakkor ügyelni kell a gyakorlati hatásuk maximalizálására is. Málta a kohéziós politikai programjai keretében már jelenleg is tesz lépéseket a versenyképesség javítása és a növekedés fellendítése – és ezzel egyidejűleg a társadalmi kohézió fokozása – érdekében. Ugyanakkor Málta továbbra is kihívásokkal néz szembe, többek között az energetikai átállás felgyorsításával, a vízellátás biztonságának és a fenntartható vízgazdálkodásnak a biztosításával kapcsolatban. Az (EU) 2021/1060 rendelet 18. cikkével összhangban Máltának a kohéziós politikai alapok félidős felülvizsgálatának részeként felül kell vizsgálnia az egyes programokat, figyelembe véve többek között a 2024. évi országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívásokat. A Bizottság 2025. április 1-jén elfogadott javaslata ([16]) értelmében 2025. március 31. utánra tolódott az a határidő, amelyen belül az egyes programok tekintetében esedékes félidős felülvizsgálat eredményeinek értékelését be kell nyújtani. A javaslat emellett rugalmassági mechanizmusokat biztosít a programok végrehajtásának felgyorsításához, továbbá ösztönzőket ad a tagállamoknak ahhoz, hogy kohéziós politikai forrásokat különítsenek el öt, uniós szinten kiemelt stratégiai területre – nevezetesen a stratégiai technológiai versenyképességre, a védelemre, a lakhatásra, a vízgazdálkodás rezilienciájára és az energetikai átállásra –, valamint a kiemelt ágazatokban a készségekbe történő beruházásokra, továbbra is a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő személyekre összpontosítva az ESZA+ programokban.

([16]) Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az (EU) 2021/1058 és az (EU) 2021/1056 rendeletnek a félidős felülvizsgálat keretében egyes stratégiai kihívások kezelésére irányuló egyedi intézkedések tekintetében történő módosításáról – COM(2025) 123 final.

(24) A Stratégiai Technológiák Európai Platformja (STEP) lehetőséget kínál az egyik legfontosabb uniós stratégiai prioritásba történő beruházásra, és ezáltal az EU versenyképességének fokozására. A STEP végrehajtása 11 meglévő uniós alap keretében valósul meg. A tagállamok az InvestEU programhoz is hozzájárulhatnak a kiemelt területeken megvalósuló beruházások támogatása céljából. Málta optimális módon élhetne az ezen kezdeményezések nyújtotta lehetőségekkel a kritikus technológiák – többek között a tiszta és erőforrás-hatékony technológiák – fejlesztésének vagy gyártásának támogatására.

(25) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv és más uniós alapok által kezelt gazdasági és társadalmi kihívásokon túl Máltának ténylegesen kezelnie kell a fennmaradó kihívásokat az agresszív adótervezés, az oktatás és készségek, az energia és a dekarbonizáció, a közúti közlekedés, valamint a kutatás és innováció terén.

(26) Az innovációs eredmények javítása kulcsfontosságú Málta számára a termelékenység növekedésének fenntartásához és a reziliensebb, tudásalapú gazdaságra való átálláshoz. Málta teljes K+F-kiadása a GDP százalékában kifejezve a második legalacsonyabb az EU-ban (2023-ban a GDP 0,64 %-a, szemben a 2,24 %-os uniós átlaggal), és az az elmúlt évtizedben csökkent. Ez mind az állami, mind a magán K+F-kiadásokat érinti. A K+F-re fordított közberuházások GDP-arányosan alacsonyabbak, mint 10 évvel ezelőtt, és jóval elmaradnak az uniós átlagtól (2023-ban a GDP 0,27 %-a, szemben a 0,72 %-os uniós átlaggal). Hasonló a helyzet a magán K+F-beruházások esetében is (a GDP 0,37 %-a, szemben az 1,49 %-os uniós átlaggal). A beruházások hiánya hatással van az állami kutatási rendszer kiválóságára és az innovációs eredményekre. Málta számára előnyös lenne mind az állami, mind a magán K+F-beruházások ösztönzése, különösen célzott adókedvezmények bevezetésével.

(27) Málta továbbra is kihívásokkal néz szembe a zöld gazdasági növekedés megvalósítása terén, ami azt jelenti, hogy egyensúlyt kell teremteni a gazdasági fejlődés és a környezeti fenntarthatóság között. Az ország zöld átállását hátráltatja a fosszilis tüzelőanyagoknak az energiarendszerében betöltött domináns szerepe. Málta jelentős támogatásokat nyújt a fosszilis tüzelőanyagokhoz kapcsolódóan, amelyek 2030 előtti fokozatos megszüntetése nincs tervbe véve. Különösen a fosszilis tüzelőanyagokhoz nyújtott azon támogatások kivezetését kellene prioritásnak tekinteni, amelyek nem kezelik célzottan az energiaszegénységet, nem kezelnek valódi energiabiztonsági problémákat, hátráltatják a közlekedés villamosítását, és nem kulcsfontosságúak az ipari versenyképesség szempontjából. Máltán a fosszilis tüzelőanyagok támogatása – például az Enemalta folyamatos támogatása, a kőolajtermékek és azon belül is mindenekelőtt a benzin és a dízel támogatása, valamint a benzin és a dízel jövedéki adójának csökkentése – gazdaságilag nem hatékony, és visszatartó erővel hat a megújuló energiaforrások elterjedése és a gazdasági tevékenységek szén-dioxid-mentessé tétele szempontjából. Ezenkívül költségvetési terhet jelentenek Málta államháztartásának. Emellett Máltán a megújuló energiaforrásokból származó energia részaránya a bruttó végsőenergia-felhasználásban 2023-ban mindössze 15 % volt, ami az egyik legalacsonyabb megújulóenergia-felhasználás az EU-ban. Míg szinte az összes telepített megújulóenergia-kapacitás szárazföldi napenergia, Málta jelentős potenciállal rendelkezik arra, hogy nagyszabású tengeri szél- és napenergia-projektek révén bővítse megújulóenergia-szerkezetét. Az, hogy Málta képes lesz-e a megújuló energiaforrások kiaknázására és az energiaellátás biztonságának javítására, attól is függ, hogy – a 2021–2027-es időszakra szóló uniós kohéziós politika által biztosított kulcsfontosságú támogatással – jó ütemben halad-e az Olaszországgal közös második villamosenergia-rendszerösszekötő megépítése, valamint a hazai villamosenergia-hálózat további megerősítése és korszerűsítése, többek között annak rugalmasabbá tétele. Továbbá, bár a máltai helyreállítási és rezilienciaépítési terv keretében léteznek az energiahatékonyság előmozdítását célzó támogatási intézkedések, valamint a köz- és magánszektor épületeinek felújítására irányuló beruházások, a lakóépületek végsőenergia-felhasználása 2018 és 2022 között 13,5 %-kal nőtt. Málta számára előnyös lenne, ha további intézkedésekkel ösztönözné a hatékonyság növelését az építőipari ágazatban, ami szintén hozzájárulna a közös kötelezettségvállalási rendelet szerinti kibocsátáscsökkentési cél eléréséhez.

(28) A közlekedési torlódások és a közúti közlekedésből származó magas kibocsátások kezelése elengedhetetlen a versenyképesség és az életminőség javításához, valamint a máltai lakosság kiszolgáltatott csoportjainak támogatásához. A menetrend szerinti közúti tömegközlekedés igénybevétele megnövekedett, amióta 2022 októberében a menetrend szerinti tömegközlekedés díjmentességét minden máltai lakosra kiterjesztették, de azóta jelentős számú engedéllyel rendelkező személygépkocsival is bővült a máltai utak napi forgalma. Máltán a közlekedési ágazat a közös kötelezettségvállalási rendelet hatálya alá tartozó legnagyobb üvegházhatásúgáz-kibocsátó. 2005 és 2022 között a közúti közlekedésből származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás 32 %-kal nőtt. Ezért olyan intézkedésekre van szükség, amelyek a személygépkocsik használatának csökkentése érdekében minőségi közösségi közúti közlekedési szolgáltatások nyújtásával kezelik a forgalmi torlódásokat, valamint olyan intézkedésekre, amelyek visszaszorítják a személygépkocsik használatát. A közúti tömegközlekedés minőségének és hatékonyságának javítása, például külön buszsávok kialakításával, valamint az aktív mobilitási infrastruktúrába – többek között a gyalogutak fejlesztésébe – történő fokozott beruházások támogatnák a fenntarthatóbb közlekedési módokra való nagyobb mértékű átállást, és garantálnák az emberek – köztük a mozgáskorlátozottak – biztonságát és jobb életminőségét.

(29) A szakképzett munkaerő hiánya, valamint a strukturális munkaerőhiány akadályozzák a jövőbeli növekedést, a versenyképességet, valamint a zöld és a digitális átállást. A betöltetlen álláshelyek aránya az egyik legmagasabb az

EU-ban, többek között akut hiány mutatkozik az információs és kommunikációs technológiák (IKT), a művészetek, a szórakoztatás és a szabadidő, az építőipar területén, a szolgáltatási ágazat egyes területein, valamint az egészségügy és a tartós ápolás-gondozás területén dolgozó szakemberek és a tanárok körében. Ezenkívül a cégek 64 %-a úgy véli, hogy a helyi munkaerő nincs megfelelően felkészülve a karbonsemlegességre való átállásra. Bár javul, és összhangban van az uniós átlaggal, a felnőttkori tanulás továbbra is jóval elmarad a 2030-ra kitűzött 57,6 %-os nemzeti céltól, és a magasan képzett felnőttek sokkal magasabb arányban vesznek részt a tanulásban, mint az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkező felnőttek. A szakképzésben való részvétel továbbra is messze elmarad az uniós átlagtól, és a felső középfokú oktatásban 2023-ban csak minden harmadik diák tanul a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika (TTMM) területén, ami az uniós átlag alatt van. A felsőoktatásban a TTMM-tárgyakra beiratkozott hallgatók aránya az egyik legalacsonyabb az EU-ban: 13,9 %, az IKT-szakokon mindössze 5,1 %, a nők körében pedig még ennél is alacsonyabb. A tartósan elégtelen alapkészségek az oktatási rendszer rendszerszintű hiányosságaira utalnak. A megfelelően képzett tanári személyzet hiánya, valamint a nem hatékony tanítási gyakorlatok és tantervek miatt a rendszer nem gondoskodik megfelelően minden gyermek igényeiről, beleértve a fogyatékkal élő tanulókat is. A 15 évesek egyharmada nem rendelkezik alapkészségekkel a matematika, az olvasás és a természettudományok terén, és a 8. osztályos tanulók mintegy fele (12–13 évesek) nem rendelkezik alapvető digitális készségekkel. Az elmúlt évek javulása ellenére minden tizedik diák még mindig idő előtt elhagyja az oktatást vagy a képzést, ami növeli az alacsonyan képzett felnőttek már így is nagy számát. Az oktatás és képzés minőségének és munkaerőpiaci relevanciájának megerősítése – különösen a diákok alapkészségeinek, illetve a tanárok alap- és továbbképzésének megerősítése, valamint az alacsony képzettségű személyek szakképzésbe és felnőttképzésbe való beiratkozásának ösztönzése révén – kulcsfontosságú a gyenge oktatási eredmények javításához, valamint a jelentős készséghiány és a strukturális munkaerőhiány csökkentéséhez, többek között a TTMM és a zöld átállás területén is.

(30) Az euroövezeti tagállamok gazdaságai közötti szoros összefonódásokra és a gazdasági és monetáris unió működéséhez való együttes hozzájárulásukra tekintettel a Tanács 2025-ben azt ajánlotta, hogy az euroövezeti tagállamok tegyenek intézkedéseket – többek között helyreállítási és rezilienciaépítési terveik keretében – az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2025. évi ajánlás végrehajtása érdekében. Málta esetében a 2., 3., 4. és 5. ajánlás hozzájárul a 2025. évi ajánlásban meghatározott, a versenyképességre vonatkozó első euroövezeti ajánlás végrehajtásához, a 4. és 5. ajánlás a rezilienciáról szóló második euroövezeti ajánlás végrehajtásához, az 1. ajánlás pedig a makrogazdasági és pénzügyi stabilitásra vonatkozó harmadik euroövezeti ajánlás végrehajtásához,

AJÁNLJA, hogy Málta 2025-ben és 2026-ban hozzon intézkedéseket a következők szerint:

1. Az Európai Tanács 2025. március 6-i következtetéseivel összhangban – az adósságfenntarthatóság biztosítása mellett – összességében növelje a védelmi és biztonsági kiadásokat és fokozza az általános védelmi készültséget. A túlzott hiány megszüntetése érdekében igazodjon a Tanács által a nettó kiadásokra vonatkozóan 2025. január 21-én ajánlott maximális növekedési rátákhoz. Vezesse ki a szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedéseket. A fennmaradó agresszív adótervezési kockázatok kezelése céljából vezessen be a külföldre irányuló kifizetésekre forrásadót vagy ezzel egyenértékű védintézkedéseket, valamint módosítsa a nem belföldi illetőségű vállalatokra vonatkozó szabályokat.

2. Tekintettel az (EU) 2021/241 rendelet szerinti reformok és beruházások időszerű végrehajtására alkalmazandó határidőkre, biztosítsa a REPowerEU-fejezetet is magában foglaló helyreállítási és rezilienciaépítési terv hatékony végrehajtását. Gyorsítsa fel a kohéziós politikai programok (ERFA, IÁA, ESZA+, KA) végrehajtását, adott esetben építve a félidős felülvizsgálat által kínált lehetőségekre. A versenyképesség javítása érdekében optimálisan vegye igénybe az uniós eszközöket, többek között az InvestEU program és a Stratégiai Technológiák Európai Platformja által biztosított lehetőségeket.

3. Ösztönözze a kutatásba és innovációba történő beruházásokat, többek között az állami K+F-beruházások növelésével és a magán K+F-beruházások ösztönzésével, például K+F-adókedvezmények révén.

4. Gyorsítsa fel a megújuló energia elterjedését nagyszabású projektek, valamint a közvetlen energiatermelésbe és -fogyasztásba történő kisléptékű beruházások révén. Csökkentse az energiaigényt az épületek energiahatékonyságának javításával. Csökkentse a közúti közlekedésből származó kibocsátásokat és kezelje a forgalmi torlódásokat a minőségi és hatékony tömegközlekedés előmozdításával, az aktív mobilitási infrastruktúrába történő beruházások fokozásával és a személygépkocsi-használat visszaszorításával. Fokozatosan szüntesse meg a fosszilis tüzelőanyagok támogatását.

5. Erősítse meg az oktatás és képzés minőségét és munkaerőpiaci relevanciáját a gyenge oktatási eredmények, valamint a jelentős készséghiány és a strukturális munkaerőhiány kezelése érdekében, többek között a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika (TTMM), valamint a zöld átállás területén, különösen azáltal, hogy előmozdítja a diákok alapkészségeit, a tanárok alap- és továbbképzését, valamint a szakképzésbe való beiratkozást és az alacsony képzettségűek felnőttképzésben való részvételét. Erősítse meg az oktatás és képzés inkluzivitását.

Kelt Brüsszelben, 2025. július 8-án.

a Tanács részéről

az elnök

S. LOSE